

Vooral ASCHOFF en zijn leerlingen hebben met grooten nadruk gewezen op de anatomische verhoudingen in de maag, welke invloed hebben op het ontstaan der zweren. ASCHOFF wees het eerst op den „engpas”, welke men vindt tusschen de cardiaal gelegen pars digestoria en de pyloruswaarts gelegen pars egestoria, terwijl WALDEYNER de aandacht vestigde op de aan de kleine bocht van de maag gelzen „maagstraat”. Deze straat wordt beschouwd als de glijbaan der spijsen, die hier door mechanische en thermische momenten een steeds prikkelenden invloed uitoefenen. Inderdaad vindt men bijna alle zweren in het bereik der „maagstraat” en daar vooral vóór de vernauwingen, den isthmus ventriculi en den pylorus. Zijn hier eenmaal zweren ontstaan, dan zijn de bodems en de wanden steeds weer blootgesteld aan den schadelijken invloed der daar voorbijgaande spijsdeelen. Dat daardoor het langdurig blijven bestaan der zweren in de hand gewerkt wordt, spreekt van zelf. Ook het constitutioneele moment speelt ongetwijfeld bij het ontstaan der zweren een groote rol, op welk feit vooral BAUER in den laatsten tijd gewezen heeft.

Hoe veelvuldig zweren voorkomen, blijkt wel uit de onderzoekingen van HART, die bij ruim 2000 lijkopeningen, in 7.13 pCt. zweren of littekens daarvan in de maag, en in 4.66 pCt. in het duodenum van volwassen personen vond.

Terwijl men vroeger aangenomen heeft, dat de zweer van den twaalfvingerigen darm een bijzondere neiging tot doorbraak had, wordt deze meening in den laatsten tijd niet meer gedeeld. Volgens HART is de prognose van de zweer in den twaalfvingerigen darm niet beter en niet slechter dan die van de maagzweer.

Uit de vele onderzoekingen over het verband tusschen kanker en peptische zweren mag tegenwoordig afgeleid worden, dat een ontaarding in kanker bij zweren van de maag waarschijnlijk zelden voorkomt, bij ziekten van den twaalfvingerigen darm buiten twijfel buitengewoon zeldzaam is.

Ik heb hier slechts op eenige punten willen wijzen, die naast een aantal andere, in dit boekje uitvoerig en kritisch, mede op grond van uitgebreide ervaring op pathologisch-anatomisch gebied worden toegelicht.

O. J. WIJNHAUSEN.

Dr. L. RAMOND, *Conférences de clinique médicale pratique*.
Parijs 1923. VIGOT Frères. Paris. Prijs 12 frs.

In tegenstelling met de Nederlandsche klinieken, is men in vele Parijsche gasthuizen gewend ook op Zondag college te geven, hetzij met vertooning van patiënten, hetzij alleen theoretisch; meestal voor meer gevorderden.

Dr. L. RAMOND, de internist van het Maison Dubois, een van de Parijsche stedelijke ziekenhuizen, heeft zijn colleges van één jaar tot een bundel vereenigd onder bovenstaanden titel. De colleges zijn ontleend aan typische gevallen, die op zijn afdeeling verpleegd werden; zij geven tegelijkertijd een beschouwing over

het bijzondere van het geval en een uitvoerige uiteenzetting van de geheele ziekte met anatomie, differentiale diagnose, behandeling, enz.. Veel individueeler dan een simpel leerboek. Wie de colleges van WIDAL volgde, zal zijn geest op vele plaatsen er in terugvinden.

Zoowel neurologische onderwerpen (bijv. „le diagnostic d'une paraplégie, épilepsie bravais-jacksonienne"), als interne worden er in behandeld („les pleurésies haemorrhagiques, anurie, le cancer du poumon" enz.).

Alle 15 goed gedocumenteerde voordrachten zijn zeer de moeite van het lezen waard, al zal men geen nieuwe gezichtspunten er in tegenkomen.

C. H. DELPRAT.

Technik der Inhalationstherapie, von Dr. A. MUSZKAT, Kurarzt in Bad Reichenhall. Mit 23 Abbildungen. Berlin. Verlag von JULIUS SPRINGER, 1923.

De Nederlandsche arts, die in vele steden en op de badplaatsen in het buitenland de patiënten bij tientallen uit de inhalatoria ziet komen, leert soms beter begrijpen en waardeeren (onbekend maakt onbemind) het nut van de inhalatietherapie dan bij hem thuis, waar niet of slechts uiterst zelden door huisarts of specialist van dit onderdeel der physische therapie gebruik wordt gemaakt. Bad Reichenhall is sinds tientallen van jaren een van die badplaatsen in Duitschland, waar de inhalatietherapie in allerlei vormen op volmaakte wijze werd toegepast en talrijke mededeelingen over deze behandelingswijze komen dan ook van hen, die in Reichenhall werkzaam waren. MUSZKAT heeft op zeer volledige wijze in het hier aan te kondigen boekje een overzicht gegeven van de aanwijzingen bij verschillende ziekten, de proefondervindelijke gegevens, die deze aanwijzingen geneeskundig-wetenschappelijk moeten rechtvaardigen en vooral van de techniek en de constructie der toestellen, die bij de verschillende vormen van inhalaties noodig geacht worden.

Het zou onjuist zijn mijn collega's dit boekje als genoegelijke lectuur aan te bevelen; het onderwerp leent zich daartoe ook slecht; als betrouwbaren gids op dit terrein kan ik den schrijver echter wel aanbevelen. Ook de inhalatiemethoden van andere landen dan de Deutsche worden gedeeltelijk vermeld en behoorlijk „gewurdigt”.

Bij het korte historische overzicht is het zeer belangwekkend op te merken, hoe ook hier de waardeering voor dezen vorm van behandeling op en neer gaat in de verschillende tijden, naarmate de algemeene geneeskundige inzichten zich wijzigden; de praktische ervaring alleen schijnt ook hier als indicator slecht dienst te kunnen doen, gezien de zeer wisselende waardeering.

J. VAN BREEMEN.
